Datum vergadering	23 december 2021
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot het doen van een verzoek aan Gedeputeerde Staten van Zeeland tot opclassificatie voor de raadsperiode 2022-2026
Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue

Samenvatting

In het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is onder meer de bezoldiging van gemeentelijke bestuurders geregeld. Voor de bepaling van de hoogte van de bezoldiging zijn de gemeenten in inwonersklassen ingedeeld. Op grond van art. 3.4 van vermeld rechtspositiebesluit kunnen Gedeputeerde Staten een gemeente in een hogere inwonersklasse plaatsen dan waartoe zij op grond van haar aantal inwoners behoort. Deze zg. opclassificatie heeft al enkele keren plaatsgevonden, voor het laatst voor de huidige raadsperiode. Door Significant APE is onderzocht welke aspecten, die de bestuurlijke zwaarte van onze gemeente beïnvloeden, een opclassificatie naar de inwonersklasse 24.001 – 40.000 rechtvaardigen.
Naar voren is gekomen dat Sluis te maken heeft met thema's en omstandigheden die de bestuurlijke last aanmerkelijk verzwaren. De opgaven lijken meer op die van een gemeente in de hogere inwonersklasse. Wij stellen dan ook voor Gedeputeerde Staten van Zeeland te verzoeken tot opclassificatie van onze gemeente gedurende de raadsperiode 2022-2026.

Aan de raad,

Inleiding
Reeds enkele keren is onze gemeente opgeclassificeerd ofwel in een hogere inwonersklasse geplaatst dan waartoe zij op grond van het aantal inwoners behoort. De huidige opclassificatie geldt tot "de eerstvolgende aftreding aan het einde van de raadsperiode 2018-2022". Gelet op de ervaren bestuurlijke zwaarte bestaat de wens de indeling in een hogere gemeenteklasse voor de volgende raadsperiode te prolongeren. Alvorens in te gaan op het in dit verband uitgevoerde onderzoek wordt de wettelijke context geschetst en wordt teruggeblikt op het laatste opclassificatiebesluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland.

Wettelijk kader
Bij de vorige opclassificaties golden voor de verschillende gemeentelijke bestuurders even zoveel rechtspositieregelingen. Per 1 januari 2019 zijn deze vervangen door het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (RDPA). De bepalingen over gemeentelijke politieke ambtsdragers zijn te vinden in hoofdstuk 3. Art. 3.2 regelt de indeling van gemeenten in inwonersklassen. Gemeenten met een inwonertal van 14.001 – 24.000 behoren tot inwonersklasse 3, gemeenten met een inwonertal van 24.001 – 40.000 behoren tot inwonersklasse 4. De inwonersklasse waartoe een gemeente behoort, bepaalt de hoogte van de bezoldiging van haar politieke ambtsdragers.

In art. 3.4 is vastgelegd dat op grond van bijzondere omstandigheden Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de betrokken gemeente ligt, de gemeenteraad gehoord, een gemeente voor de toepassing van de indeling in inwonersklassen voor een bepaald tijdvak in een hogere klasse kunnen plaatsen dan waartoe zij op grond van haar aantal inwoners behoort. Na afloop van dat tijdvak kunnen GS, zo is in het tweede lid bepaald, een nieuw tijdvak vaststellen. Van het tot verhoging strekkende besluit moeten Gedeputeerde Staten onmiddellijk schriftelijk mededeling doen aan de Minister van BZK.

Opclassificatie heeft, wat onze gemeente betreft, alleen consequenties voor de wethouders. Raadsleden van gemeenten die behoren tot de inwonersklassen 1 t/m 4, dat wil zeggen gemeenten t/m 40.000 inwoners, ontvangen dezelfde vergoeding voor de werkzaamheden. Voor commissieleden hanteert de RDPA een klasse-indeling, die afwijkt van die voor raadsleden en die voor burgemeesters en wethouders. Voor de bepaling van de hoogte van het presentiegeld voor commissieleden is voor onze gemeente de categorie 20.001 – 50.000 inwoners van toepassing.

Kanttekening bij opclassificatie voor huidige raadsperiode
In hun besluit van 23 januari 2018 benadrukken Gedeputeerde Staten van Zeeland dat geen precedent wordt geschapen voor een eventueel (vervolg)verzoek tot plaatsing in een hogere inwonersklasse voor een tijdvak na de raadsperiode 2018-2022. Voorts stellen Gedeputeerde Staten dat zij, om te voorkomen dat de opclassificatie een structureel karakter krijgt, met ons college het gesprek willen aangaan om samen de mogelijkheden te verkennen hoe in de toekomst de bestuurlijke zwaarte van de gemeente Sluis weer in lijn kan worden gebracht met die behorend bij het inwonertal. Het overleg dat naar aanleiding van dit aanbod met de verantwoordelijke Gedeputeerde heeft plaatsgevonden, bood ruimte om onderzoek te laten doen naar de bestuurlijke zwaarte van onze gemeente.

Onderzoek Significant APE
Na een daartoe strekkende uitvraag is aan onderzoeks- en adviesbureau Significant APE te Utrecht opdracht verstrekt onderzoek te doen naar de (on)mogelijkheden van verlenging van de thans geldende opwaardering van onze gemeente. Door het bureau is nagegaan welke aspecten, die de bestuurlijke zwaarte van de gemeente Sluis beïnvloeden, een opclassificatie naar de inwonersklasse 24.001 tot 40.000 rechtvaardigen. Significant APE heeft daarbij de focus vooral gericht op thema's en omstandigheden die volgens het bureau het meest bijdragen aan de bestuurlijke zwaarte van de gemeente, namelijk:

- Geografische ligging;
- Demografische uitdagingen;
- Leefbaarheid en voorzieningen;
- Toerisme en recreatie;
- Ruimtelijke ordening en wonen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat onze gemeente zich, in vergelijking met andere gemeenten met minder dan 24.001 inwoners, gesteld ziet voor opgaven die de bestuurlijke last aanmerkelijk verzwaren. De volgende omstandigheden zijn daar volgens de onderzoekers debet aan:

a) Gelegen aan de grens
Door de ligging aan de grens wordt Sluis geconfronteerd met bestuurlijke uitdagingen, zoals de noodzaak tot internationale afstemming met de Belgische buren;
b) Bevolkingsdaling en vergrijzing/ontgroening
Vanwege demografische ontwikkelingen heeft Sluis te maken met allerlei bestuurlijke thema's zoals leegstand en verschraling van voorzieningen. Dit geldt onder meer voor zorg en onderwijs. De demografische ontwikkelingen leiden ertoe dat vraag en aanbod op de woningmarkt in kwalitatief opzicht steeds minder op elkaar aansluiten. De gemeente heeft als taak te voorkomen dat krimp en verschraling een vicieuze cirkel wordt. Dit vereist creativiteit en pionierswerk van bestuurders. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het inwonertal de eerste tien maanden van dit jaar met vijftig is toegenomen.
c) Meerkernig en dunbevolkt
Doordat inwoners ver van elkaar af wonen in opvallend veel verschillende kernen is de uitdaging om een adequaat voorzieningenpeil te handhaven nog groter. De reisafstanden maken dat schaalvergroting en concentratie van voorzieningen steeds noodzakelijker wordt, wat de leefbaarheid in de kleine kernen verder aantast.
d) Toerisme als pijler
Sluis draagt, net als voor permanente inwoners, zorg voor toeristen. Als overnachtende toeristen worden meegeteld in het inwonertal, dan zou Sluis ruim 11.000 extra inwoners tellen, ruim voldoende om over de grens 24.000 te gaan. De verwachting is dat toerisme verder gaat groeien. Het grote aantal toeristen brengt uitdagingen met zich mee, specifiek op het vlak van ruimtelijke ordening en leefbaarheid.
e) Afwegingen tussen belangen

Naast permanente inwoners en toeristen wonen er ook bijzonder veel (tijdelijke en permanente) migranten in onze gemeente. We staan voor de uitdaging om al deze belangen tegen elkaar af te wegen. Een goede balans is nodig tussen de strijdige belangen van economie en maatschappij, natuur, recreëren en wonen en tussen inwoners van grotere en kleinere kernen, bezoekers, ondernemers en migranten. Dit wordt uitdagender in een tijd waarin met name migranten en toeristen zich steeds uitdrukkelijker en mondiger mengen in de besluitvorming.

Oordeel onderzoekers

De onderzoekers zijn van mening dat de hiervoor vermelde onderwerpen niet alleen elk afzonderlijk aan de bestuurlijke zwaarte bijdragen, maar vooral in samenhang moeten worden gezien. Er zijn meer gemeenten die aan de grens liggen en worden geconfronteerd met demografische ontwikkelingen en er zijn meer toeristische kustgemeenten. Er is slechts één gemeente in Nederland die deze beide uitdagingen tegelijk heeft en dat is Sluis. De onderzoekers zijn bovendien van oordeel dat het totaal aan opgaven groter is dan de som der delen, omdat de problematiek elkaar versterkt en in stand houdt. Geen van de uitdagingen staat los van de rest: het hangt met elkaar samen. Dat het hoofd bieden vereist de nodige bestuurlijke kennis en kunde. Dit alles overwegende en gezien het feit dat Sluis qua inwonertal nauwelijks kleiner is dan gemeenten in de opvolgende inwonersklasse oordeelt Significant APE dat de opgaven in onze gemeente meer lijken op die van een gemeente van de klasse 24.001 – 40.000 inwoners. Voor een uitvoerige analyse van de thema's en omstandigheden wordt verwezen naar bijgevoegde rapportage.

Financiële consequenties

Nagegaan is wat de financiële consequenties zijn van honorering van het verzoek om in een hogere klasse te worden ingedeeld. Het betreft uitsluitend de bezoldiging en de vakantie- en eindejaarsuitkering van de wethouders. Uitgaande van de thans geldende bedragen, alsmede van de huidige formatie-omvang gaat het om een bedrag van afgerond € 20.750. Met dit hogere bedrag is zowel in de begroting voor volgend jaar als in het meerjarig perspectief rekening gehouden. Wat dat betreft leidt prolongatie van de opclassificatie niet tot wijziging van het financiële plaatje.

Vanuit het verleden is bekend dat Gedeputeerde Staten belang hechten aan instemming van de gemeenteraad met de financiële consequenties van de opclassificatie. Een dergelijke verklaring is dan ook opgenomen in het raadsbesluit.

Hoorplicht

Het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers bepaalt dat Gedeputeerde Staten een besluit tot opclassificatie slechts nemen nadat de gemeenteraad is gehoord. Aangezien het in dit geval een verzoek van de gemeente betreft, dat in laatste instantie door besluitvorming van uw raad wordt bekrachtigd, kan Gedeputeerde Staten worden bericht dat het geen bedenkingen ontmoet dat van het horen wordt afgezien.

Voorstel

Gelet op de bevindingen van het door Significant APE uitgevoerde onderzoek stellen wij u voor Gedeputeerde Staten van Zeeland te verzoeken tot opclassificatie voor de volgende raadsperiode te besluiten.

Oostburg,

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

a. rapport d.d. 26 september 2021 inzake Opclassificatie gemeente Sluis Verlenging voor de raadsperiode 2022-2026
b. besluit Gedeputeerde Staten van Zeeland tot opclassificatie d.d. 23 januari 2018
c. concept-verzoek aan Gedeputeerde Staten van Zeeland tot opclassificatie voor de raadsperiode 2022-2026

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.16 november 2021;

gelet op artikel art. 3.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;

gelet op de bevindingen van het door onderzoeks- en adviesbureau Significant APE te Utrecht uitgevoerde onderzoek naar de vraag welke aspecten, die de bestuurlijke zwaarte van de gemeente Sluis beïnvloeden, een opclassificatie naar de inwonersklasse 24.001 tot 40.000 rechtvaardigen;

BESLUIT:

1. het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland te verzoeken om voor de raadsperiode 2022-2026 te besluiten tot opclassificatie van de gemeente Sluis;
2. te verklaren dat wordt ingestemd met de financiële consequenties die voortvloeien uit de opclassificatie als vermeld sub 1.

Sluis, 23 december 2021

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,	De voorzitter,
mr. P. T. G Claeijs	mr. M. M. D. Vermue